

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 293. — ŠTEV. 293.

NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 15, 1922. — PETEK, 15. DECEMBRA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

NAŠE BRODOVJE NAJ BO MOČNEJŠE

V Washingtonu so se pričeli precej vznemirjati radi delovanja ostalih dežel, ki so se vdeležile razoroževalne konference v glavnem mestu. — Nikdo ne upošteva takrat sklenjenih dogovorov.

Washington, D. C., 14. decembra. — Dovoljevalni komitej poslanske zbornice je izjavil danes v svojem poročilu glede predloge za mornariška dovoljenja v skupnem znesku \$293,806,538 na kratko in odločno, da morajo Združene države sestaviti nov program za grajenje brodovja, obstoječega iz lahkkih križark in podmorskih čolnov, razven če bi se raztegnilo omejitve pogodbe, sklenjene v Washingtonu, tudi na vozila take vrste.

Šest vrst dolga določba, katero je podkomitej dostavil predlogi, pozivlja predsednika Hardinga, naj stopi v pogajanja z Anglijo, Francijo, Japonsko in Italijo glede takega razširjenja pogodbe, sklenjene v Washingtonu. Nova pogodba naj bi tudi vključevala omejitve števila letal.

V poročilu komiteja se opozarja na dejstvo, da razmišljajo v inozemstvu o obširnih programih za gradnjo križark in podmorskih čolnov ter dostavlja:

— Z drugimi besedami rečeno: tekomovanje je zopet v polnem teku in sicer na edinem polju, katerega se ni dotaknil še sedaj neratificirani dogovor. Če bomo pustili, da bo šlo to tekomovanje naprej svojo pot, potem moramo zopet odvezati svojo močjo z denarjem in ta vlada bo, kot vse ostale prisiljena uveljaviti nov gradilni program in sicer v obsegu kot je potreben, da bomo vsaj vzdržali isti korak z vsako drugo silo.

Predsednik Harding ni bil vprašan za svet, ko je sklenil komitej staviti nanj prošnjo, naj razširi omejitve mornariškega oboroževanja. Načrt za nova pogajanja v tem oziru je predstavljal presenečenje celo za mornariške uradnike. Njegov duševni oče je kongresnik Kelley, načelnik podkomiteja za mornariške dovolitve.

Glavni vzrok predloga Kelley-a, da se skliče novo mornariško konferenco, pa je program, katerega je sestavil splošni mornariški svet za graditev lahkkih križark, ki so potrebne, če hočejo Združene države vzdržati isti korak z gradilnimi programi drugih narodov. Tega programa glede križark se niti z besedico ne omenja v objavljenih poročilih sej komiteja, ki se je pečal s predlogi. V pragramu se zahteva šestnajst novih lahkkih križark. Te križarke bi stale \$168,000,000 ter bi ne smele vsebovati več kot deset tisoč ton prostornine.

V DELIRIJU JE SKOČIL IZ TRETJEGA NADSTROPJA.

V St. John bolnišnici v Long Island City je ležal bolan za plicnic učitelj Maurice Garol. V deliriju je vstal iz postelje in skočil skozi okno. Poškodovan se je tako, da je čez eno uro umrl.

SINOVEVA SO ARETIRALI V AMERIKI.

Rim, Italija, 14. decembra. — "Giornale d'Italia" poroča, da so aretirali v Bologni Sinovjeva, voditelja ruskih komunistov.

HČERI UMORJENEGA ZAPRETI S SMRTJO

Hčerka umorjenega lastnika cirkusa, Hazel Brunen, je pričela proti družini. — Bila je mirna in hladna tekom zaslišanja in izpraševanja zagovornikov obtoženih.

Mount Holy, N. J., 14. dec. — Popoldan poln senzacij v morilni zadevi Brunen, je dosegel večer svoj višek z izbruhom, ki je stresel živce vsake osebe, navzoče v stari dvorani sodišča v Mount Holly.

To razburjenje je povzročilo pričevanja Hazel Brunen Parkstrom, lepe sedemnajst let stare hčerke John Brunena, lastnika cirkusa, ki je bil umorjen marca meseca v Riverside.

Povsem nepričakovan preobrat v celi zadevi se je završil, ko je postalo pred par dnevi znano, da je stopila Hazel, ki je živela do pred kratkim v prijateljskih odnosih s svojo mamo in njenim bratom, Harry Mohrom, nenkrat na stran državnega pravdnika ter da bo pričala proti njima.

Smrtna bledeja je pokrila lica obtoženih in poslušalcev, ko je tekom pričevanja hčerka naenkrat vzklila:

— Ona je umorila mojega očeta!

Te besede so učinkovale kot vplivanje petroleja na ogenj. Po celi dvorani je vzplamelo in te besede so vrgle novo luč na strašno dejanje, kojega žrtve je postal Brunen na svojem domu v Riverside.

Bila je tekom križnega zaslišanja, ko je dvignila plavalasa Hazel to strašno obtožbo proti svoji mami, ki je obenem z njenim bratom, Harry Mohrom obtožena umora. Dejanski pa je iz vrst umor, kot znano soglasno z njegovim lastnim priznanjem, neki Charles Powell, a Mrs. Brunen in njen brat Harry sta obdolžena, da sta si izmislila morilni načrt ter s tem postala prav tako kriva kot dejanski morilec.

Komaj so prišle omenjene besede iz ust Hazel Brunen, ko je omahnil veliki in močni Harry Mohr nazaj na svoj sedež in solze so mu prišle liti iz oči. Čuli so ga, kako je mrmral:

— Moj Bog, sedaj se ne morem več braniti!

Zagovornik obtoženih, Walter Keown je bil tako presenečen vspricho preobrata, katerega gotovo ni pričakoval, da je moral sodnik Kalish prekiniti obravnavo za petnajst minut, da so lahko odvedli zagovornika v neko lekarno, kjer so mu dali krepčila.

Ze preje pa je bila pognana iz sodne dvorane žena obtoženega Mohra, kjer je pričela zmerjati Hazel Brunen ter jo obkladati s priimki.

In Mrs. Doris Brunen? Ženska, katere se je v prvi vrsti tika ta prizor? Sedala je nepremično kot kip — in vsem se je zdelo, da jo je zadela kap.

Ni mogla razumeti, da se je naenkrat obrnila proti njej in njenemu bratu deklica, ki je bila sedaj vedno prijazna napram njej ter jo še pred dvema tednoma obiskala v ječi.

Dejstvo, da je nastopila Hazel Brunen kot priča za državno pravdnistvo, je prišlo za obrambo obtoženih kot mučno presenečenje.

— Vi ste se šele v zadnjem času obrnila proti svoji mami? — jo je vprašal zagovornik.

— Gotovo.

— Zakaj?

— Ker sem se peljala v New York, kjer sem obiskala sorodnike moje prave matere ter izvedla od njih, da je bila moja mami ona, ki je mojega očeta od-

POŽAR UNIČIL STARO OREGONSKO MESTO.

Prejšnji teden je izbruhnil v mestu Astoria, najstarejšem mestu države Oregon, požar, ki je napravil najmanj za petnajst milijonov dolarjev škode. Trgovski del mesta je dobesedno uničen.

ČEŠKI FAŠISTI.

Prag, Češka, 13. decembra. — Čeho-slovaška je zapletena v resno debato, če naj pospešuje stvarjenje fašizma po italijanskem vzorcu ali ne. Za enkrat ni opaziti nikakih stvorenj tajnih organizacij, kajti listi, državniki in voditelji raznih strank razpravljajo povsem odkrito o tem vprašanju, a gotova stvar je, da bo imelo to novo gibanje za posledico veliko ojačenje nacionalističnega duha.

Preobrat v smeri proti fašizmu je dobil oficijel. priznanje v odgovor, katerega je imel v poslanski zbornici dr. Kramar, voditelj narodnih demokratov. Rekel je:

— Jaz se ne bojim fašizma. Velika masa delavcev se zavzema za vzdržanje narodne individualnosti in oni, ki nasprotujejo temu gibanju, so sovražniki našega naroda ter je treba vsled tega postopati z njimi kot s takimi. — Dr. Kramar je rekel nadalje, da ne bodo trpeli Čehi v svoji deželi nemških elementov in tudi ne komunistov.

V zadnjem čas so pričeli priobčevati listi dolga poročila o komunističnem gibanju v Čehoslovaški. Komunisti imajo že sedaj pet in dvajset poslancev v narodni skupščini ter dva senatorja in komunistične organizacije imajo že sedaj 130,000 članov.

Neki list, ki je last dr. Edvarda Beneša, ministra za zunanje zadeve, je zavzel odločno stališče proti fašizmu z izjavo, da bi pomenjalo tako gibanje konec demokracije.

(To je tudi polna resnica. Fašizem ni nič drugega kot organiziran teror, strahovlada, ki je v Italiji zgodovinska prikazen, utemeljena v značaju italijanskega naroda. Srednjeveški Medicejci in drugi italijanski tirani so bili prvotni fašisti in njih ideje blaznega nacionalizma, združenega s podlo sebičnostjo in omalovaževanjem najbolj primitivnih človeških pravic, je oživil sedaj Mussolini s svojo tolpo histeričnih italijanskih barab.)

trgala moji materi ter osramotila njeno ime. Sedaj pa je umorila še mojega očeta.

Za trenutke se je pomišljala, nato pa dostavila:

— Zakaj naj bi se ne obrnila proti njej?

Iz vrst poslušalcev je bilo čuti odobravanje, katero pa so sodnijski uradniki hitro zatrli. Tudi pa se je oglašil neki surov glas:

— Ker nisi nič prida.

To je vzklila žena Mohra in odvedli so jo iz dvorane.

Harry Mohr sam pa je jokal.

PROCES PROTI MAJNARJEM IZ HERRINA

Premogarska vojna je bila zarota, ne pa spor med kapitalom in delom, — je trdil držav. pravdnik. — Najeti lopovi so provocirali masaker, — trdi zagovornistvo s svoje strani. — Skebom je bil obljubljen varen odhod iz okraja.

Marion, Ill., 14. decembra. — Včeraj se je pričelo zaslišavanje priči v prvi obravnavi iz vrste številnih, ki bodo posledica masakra v Herrinu. Priče so bile pozvane, naj ugotovijo smrt Howard Hoffmana, uslužbenca neke detektivske agenture, kojega uboja je sedaj obdolženih pet umijskih premogarjev. Dr. Black, ki načeluje bolnici v Herrinu, je pričal, da je imel Hoffman dve strelni rani na hrbtu, več zabodljivcev z nožem ter globoko zarezo na vratu.

Slehnri sedež v dvorani je bil zaseden že dolgo predno je šerif Galkigan vstal ter rekel: Napraviti moramo nekoliko reda, fantje.

Na dolgi klopi poleg petih obtoženih je sedel tudi Frank Farrington, predsednik Illinois Mine Workers. Njemu nasproti pa je sedel generalni pravdnik Brundage.

Državni pravdnik Duty je povedal poroti, "da ni bilo v tem slučaju niti sence konflikta med kapitalom in delom." Rekel je, da je bilo streljanje na tovor nemških delavcev, nahajajočih se na poti v površinski rov Southern Illinois Coal Company v bližini Herrina neposredni vzrok masakra.

Opisal je bitko, ki je sledila ter rekel, da so dvignili oblegani nemški premogari belo zastavo. Mr. Duty je rekel nadalje, da je bil skebom obljubljen varen odhod iz okraja. Zagovorniki premogarji pa so jih odvedli po dva in dva proti Herrinu.

V bližini doma George Nelsona, nekega farmerja, ki živi izven Herrina, sta Otis Clark, eden obtoženih ter Oscar Howard, nadaljni premogar, odvedla Mr. Dowella, enonagova rovskega superintendenta, na stran ter ga ustrelila do smrti v navzočnosti Nelsona, njegove žene in drugih.

Državni pravdnik je rekel, da bo dokazal, da je rekel Clark nekemu premogarju, ki je ugovarjal: — Ti nisi še tako dolgo tukaj, kot jaz. Ti ne poznaš tako dobro kot jaz te proklete zalege. Edina stvar je pobiti jih ter iztrbiti to zalego.

Mr. Duty je rekel nadalje, da so bili nekateri jetniki ubiti v nekem gozdu za neko električno napravo napoti v Herrin, dočim so bili nadaljni, vključno Hoffman, ubiti na pokopališču v Herrinu. Duty je rekel, nadalje, da bo država dokazala, da je eden obtoženih neki Peter Hiller, prezel vratova najmanj dveh mož, ki sta dala znamenja življenja.

Mr. Duty je izjavil končno, da je bil masaker posledica zarote med premogarji. Izjavil je nadalje, da je vsaki med obtoženimi kriv, če je prikrival te umore ter dajal morilec potuho, če je bil dejanski sovedležen pri umorih ali ne.

OBRAVNAVA PROTI MORILCU BECKERJU

Izbiranje porotnikov ni še doseglo zadostnega števila "dobrih in poštenih" mož. Velikanski naval na sodišče.

New York, 14. decembra. — Proces proti Abrahamu Beckerju, ki je umoril svojo ženo Jennie, koje truplo so našli šele pred kratkim, osem mesecev po njeni smrti, v neki jami za reparaturno avtomobilsko delavnico, se je pričel včeraj v okrajnem sodišču v Bronxu, a dosedaj se je posredilo izbrati šele dva porotnika.

Glavni zagovornik Beckerja, Mayer, je skušal doseči še pred pričetkom izbiranja porotnikov ugodenje procesa za en mesec, ker je izjavil, da so interesi njegovega klienta ogroženi vsled predsedkov, ki vladajo sedaj proti Beckerju, a sodnik Gibbs je odklonil predlog zagovornika.

Ze ob devetih zjutraj se je pričel naval občinstva in že dolgo pred otvorjenjem obravnave je bila mala sodnijska dvorana nabito polna, čeprav je skušala policija zadrževati radovedneže. Pričitan je bil seznam prič, katere namerava predstaviti državno pravdnistvo in med temi pričami je tudi Ana Elias, ljubica Beckerja, ki mu je baje rodila otroka ter Mrs. Rebeka Baldwin, ki je prva sumila nekaj napučenega, ko je žena Beckerja nenadno izginila in koje neumorna poizvedovanja so končno dovedla do razkritja zločina ter aretacije Beckerja.

Ob poltreh popoldne se je pričelo zasliševanje kandidatov za mesta porotnikov. Do polšestih zvečer je bilo zaslišanih petnajst kandidatov in izbrana sta bila le dva, ki sta bila sprejemljiva za obe stranki. Oba sta sivolasa moža, že daleč preko srednje starosti.

Becker, kojega suho postavo je pokrivala modra obleka, je bil na zunaj povsem miren, a njegove nemirne oči so pričale o nasprotjem.

(O nadaljnjem poteku procesa bomo poročali.)

ZDRAVNIKI NISO MOGLI OŽIVITI PACIENTA.

London, Anglija, 13. decembra. Zdravniki v Manchesteru so si z vsemi metodami, ki so znane zdravniški vedi, prizadevali vrniti življenje nekemu Norman Leesu, kojega srce je utripalo celih pet ur potem, ko je prenehal dihati v Manchester Royal Infirmary. Pacient, ki je star dvajset let, je prišel v bolnico, ker je trpel na abscesu v možganih. Ob štirih zjutraj, ko bi ga morali operirati, se je nenkrat razširila smrtna bledeja po njegovem obrazu, in prenehal je dihati. Zdravniki so domnevali, da je mrtev, dokler niso zapazili, da njegova žila še vedno močno utripa. Poslužili so se nato mogočih sredstev, ki so znana zdravniški vedi, da zopet uveljavijo dihanje, a vse zaman. Utripanje srca je postajalo vedno slabše in ob devetih zjutraj je mož umrl.

Navzoči zdravniki, so izjavili, da zaznamuje zdravniška veda številne slučaje, prav posebno pri boleznih na možganih, ko srce deluje še naprej, potem ko je dihanje prenehalo, a še nikdar se ni pripetil slučaj, ko bi srce utripalo tako dolgo po prenehanju dihanja.

Navzoči zdravniki, so izjavili, da zaznamuje zdravniška veda številne slučaje, prav posebno pri boleznih na možganih, ko srce deluje še naprej, potem ko je dihanje prenehalo, a še nikdar se ni pripetil slučaj, ko bi srce utripalo tako dolgo po prenehanju dihanja.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potem naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po niskih cenah.

Vrnaj se bile naše sile slobole:

Jugoslavija:

Rasplošila na sednje polte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač na hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron . . . \$ 1.15	1,000 kron . . . \$ 3.70
400 kron . . . \$ 1.55	5,000 kron . . . \$18.00
500 kron . . . \$ 1.90	10,000 kron . . . \$35.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Rasplošila na sednje polte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opaziti in Zedru.

50 lir . . . \$ 3.00	500 lir . . . \$26.50
100 lir . . . \$ 5.70	1000 lir . . . \$52.00
300 lir . . . \$16.20	

Za polizlajva, ki proročajo znesek dvajsetstotil kron ali pa dvajsetil lir dovoljamo po možnosti še poseben popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in neuporabno; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roka.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glajto poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslani najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

(Advertisement)

BOJAKI, NAPOŠAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

Zgodba o slikarju.

Kornel Makuszyński.

Umetnik, ki hoče nekaj veljati, ne sme umirati v Poljski družici, kot v bolnici in ne od druge bolezni, kot jetiki. To je edina smrt, vredna umetnika.

— Na čem je umrl? — se govori po Poljski. — Doma? Norwid je umrl v hiralnici, prosim vas, toda Norwid je bil zares velik pesnik.

— Kje je umrl? — se govori po Poljski. — Doma? Norwid je umrl v hiralnici, prosim vas, toda Norwid je bil zares velik pesnik.

Zato pa se mora poljski umetnik, če nima jetike, pobrigati za njo (najbolj se priporoča požirati neposredno tuberkulozne bacile), potem pa se mora tri dni pred smrtjo preseliti v bolnico in tam umreti.

In tako je bil tudi slikar, ki je imel pravo jetiko, tisto poljsko "made in Poland", jetiko s poljsko fantazijo, to je hitro, "galopirajočo". Poljak je vedno vitez, vedno ima nekaj skupnega s konjem.

— Sedaj bi umrl ravno o pravem času, — mu je dejal neki mecen. — Vaša poslednja slika je napravila furor. Pri moji veri, jaz bi umrl na vašem mestu. — To je nemogoče, — je rekel slikar, — vi bi ne mogli umreti na mojem mestu.

— Zakaj ne?

— Ker vi ne boste umrli na jetiki, temveč na kapi. Ta vrat! Ho! Ho! moj stric je imel prav tak vrat in kap ga je zadela. — Verjamete? Pri moji veri, da!

Simpatičen slikar, kaj?

Nato so ga odnesli v bolnico. Slikar je gledal in zelo mu je ugajalo. Po prvi noči se je obrnil s smehljajem k najbližjemu sosedu na desni strani.

— Vi, gospod, ste zelo bolni? Sosed je pogledal mučniško.

— Da, da, zelo.

— Tedaj mi lahko napravite majhno uslugo.

— Da, gospod. Iz vsega srea, samo če mi bo mogoče.

— Veste kaj? Umrte čimprej.

Sosed je izbulil oči.

— Kaj? Kaj pravite?

— Meni bi bilo slednjč vseeno, toda poneti tako smrčito, da je groza. Le umrite, dragi gospod! Prihodnjo noč je sosed umrl.

— Bil je zelo dobro vzgojen človek, — se je izrazil slikar o pokojniku. — Samo da je grozno hrčkal. Toda kaj hočemo: ljudje pred smrtjo postanejo zelo distingirani.

Seveda si je on sam prizadeval postati tudi distingiran. Nežno je pogledal usmiljeno sestro in hotel je napraviti na vsak način poklon s kako besedo. Mislil je zelo dolgo in slednjč rekel:

— Veste kaj, sestra?

— Kaj, gospod?

— Vi imate nenavaden akt.

— Kaj imam?

— Nenavaden akt.

— Imam nekaj aktov: akt vere, upanja, ljubezni. . .

Slikar se je nježil.

— Ali ne to? Ne to! Jaz, vidite mislim to, da — o — da imate vi, sestra, krasno izražene poteze telesa, — glejte, tu, — in noga, — da, tako rečem, ho-ho!

Sestra je zardela, toda od tišihdob je pogledovala slikarja mnogo pazljivo.

Ko je bilo nekoč slikarju zelo slabo, je postala sestra žalostna.

— Morda imate, gospod, kako željo?

— Seveda, — je rekel slikar, — seveda! Predvsem bi se hotel oženiti.

Sestra se je nasmehnila.

— Pri moji veri, da! Hotel bi se oženiti. Človek bi se moral oženiti vedno, kadar ima hitro jetiko, ker bi vsaj takoj po ženitini umrl. Toda, sestra, vi se ne pripravljate na ženitev.

Jetika je galopirala po slikarju kot fihajarsko kljuse. Prišel je nekoč na obisk neki mecen.

— Neki gospod vpraša, — je rekla sestra, — če more govoriti s vami?

— Ne, sestra. Ni mogoče. Ni mam časa. Ne sprejemam.

— Zakaj?

— Sedaj je polsedmih, ob sedmih pa bom imel opravka z dušo. Pogovarjati se hočem z gospodom Bogom.

— Skrajni čas je, — je vzdihnila uboga usmiljenka.

Nekoč so ga hoteli skopati.

— Ne dovolim, — je zavpil slikar, — to je atentat!

— Ni noben atentat, toda kopati se morate.

— Tudi po smrti ne!

— To je naša stvar, toda sedaj se morate.

— Prosim, da se odstranite, ker sicer začnem rjoveti. Sicer pa mi tudi cerkev zabranjuje, kopati se.

— Kdo vam zabranjuje?

— Cerkev. Kaj ne veste, kdo sem jaz? Maziljenec božji, njim pa ni nikdar dovoljeno kopati se, da si ne spero božjega znaka. A-ha!

Gospod Bog je zapustil slikarja, zato ga pa niso zapustili mecen. Prišel je naposled neki mecen slikarju in začel:

— No, no, le pomirite se! Zopet boste zdravi kot lev, kar vam želim od vsega srea.

— Verujem v vašo odkritosrčnost, gospod mecen, — nekaj sem vam dolžan.

— Ah, kdo vas vpraša za to?

— Jaz ne. . .

— In jaz tudi ne. Prihajam z nekim predlogom. Vidite, vam je potreben jug. Sami morate priznati.

— Ne morem.

— Zakaj ne?

— Nočem, gospod; želim umreti na stroške domovine.

Mecen se je zasmejal kot krastica solcu.

— Vi se šalite. Nekaj vam povem. Dam vam jaz za pot! Vi ste nenavadno talentiran, pa vam dam za pot.

Slikar ga je pogledal nezaupno.

— Verujte mi, — je govoril dalje mecen, — da storim to radi vašega talenta.

— Potem delate slabo. . .

— Pa zakaj?

— Ker sem ničvrednej in smatram vsakega, ki mi hoče dobro, za idiota.

Mecen se je dopet zasmejal.

— Polni ste humorja, pa bi se obupavali. Odpotujte boste na jug in vse bo dobro.

— O, ne vse. . . Vaš denar bo slabo naletel.

— O, ne bojte se, tudi za to sem se pobrigal. Nočem vam dati kot miloščino, nočem vas žaliti. . .

Slikar je poredno mežikal z enim očesom.

— Da vas ne užalim, ne bom vam dal zabadava, — je rekel mecen, — ne potrebujete nikake miloščine. Imate talent, in lahko diktirate pogoje. Ni res tako? Nimam prav?

— Ho-ho.

Mecen je pogledal živahno.

— Kako to mislite?

— Kaj?

— Ta vzklik. . .

Nikakor! Ne ozirajte se na to, to je predsmtno hropenje.

— Vi ste vedno enaki, — je pripomnil mecen.

— Vi tudi. . .

— O, da, da. . . Ali pojdiva k stvari. Vi odpotujete torej za moj denar na jug. To naj vas čisto nič ne ovira. Le pomislite malo o tem; posvetujte se sami s seboj. . .

— Izključeno! Z jetinimi ne govorim!

— He, he! Zelo dobro, izvrstno! In vidite, boste odslužili. Pametno uporabili!

— Takisto izključeno! Pijanost ne spada med pametne stvari!

— Ne daste mi skončati. . . Ta denar boste odslužili. Dobili boste štiristo kron. Za ta denar boste živeli v Italiji leto dni in slikali. In kar boste naslikali, pošljete meni. . . Dobro! Samo še nekaj. Slikaj naj bo najmanj dvajset. . . To ni mnogo?

Slikar se je ježno nasmehnil.

— Samo trenutek, dobroti. . .

— Prosim. . .

Slikar je potegnil izpod blazine

ne posodo, nalač narejeno za jetične, in spregovoril svetčano:

— Glejte, tu ni dovoljeno pljuvati kamorsibodi. Dovolite torej da iz higijeničnih ozirov pljunem le v to posodo. . .

In pljunil je, kakor se spodobi dobremu slikarju.

— Klanjam se! — je dejal in se obrnil k zidu.

Bil je silno jezen. Vso noč je govoril sam s seboj.

— Poljska je, — je mrmral, — zelo simpatična zemlja. S pljuvalnikom bi moral hoditi po nji. Človeku ne dajo niti mirno umreti. Seveda! . . . Daj mu dvajset slik, on ti pa pomore umreti. — Tepec ti, mešetar! Podpira umetnost in kupuje hiše. Takemu človeku bi moral duhovnik pri spovedi svetovati, naj se obesi, da ne bo slučajno umrl na jetiki, ker je to prepoštena smrt. Da bi ti dal Bog štiri žene, gorila ti! Dvajset slik! Jam ti štiristo kron. . . Najameš si vilo v Rimu, vzameš vagon barv in naslikas italijansko kraljico. . . In da ta zemlja ni potrpežljiva! Biti slikar! Predložiti hočem demisijo in postati minister. Pri moji veri!

Naslednji dan mu je bil na vso srečo veselejši.

Krog pol dne se je priplazila k slikarju neka čudna karikatura.

— Hvaljen bodi Jezus Kristus! Slikar je pogledal in se začudil.

— Odkod si se pa ti vzela?

Ta obiskovalec je bil prav tako slikar, samo še mnogo bolj nujen.

Karikatura, oblečena v črne, grozno široke žametne hlače in belo bluzo. Pod vratom mu je viselo nekaj vrvice podobnega, in to naj bi bila ovrtnica. Redka bradica, par kocin. Ta prijatelj ni govoril, marveč pisal, kakor bi igral na poeni flauti. Njegov glas je bil sploh kot pri pijaneh.

Pogledal je poredno prijatelja ki je ležal na težki železni bolniški postelji.

— In ti se živiš? Glej, glej! In jetiko imaš? Pasja kri! Pravi grof!

— Kaj hočeš, vedno sem bil aristokrat.

— Kajpak, kajpak. . . In gotovo ti dajejo juhe. Gosposko življenje, pri moji veri! Takšni kot jaz, nimamo sreče. Se tu lahko sede? Toda poslušaj, morda nimaš časa, morda sem ti na poti?

— Sedi!

(Konec prihodnjč.)

Iztrebljanje morskga kita.

Iz Londona poročajo: — Sir Sidney Harmer, ravnatelj naravoslovskega departamenta Angleškega muzeja, je izjavil, da bodo v desetih letih vsi kiti izginili, če se bo vršilo njih pobijanje v takem obsegu kot dosedaj. Preiskave, ki so se vršile pred kratkim v vseh vodah, kjer bivajo kiti, so razkrile ta položaj.

Lov na kite se vrši izza časa Alfreda Velikega in niti enega leta ni bilo od onega časa naprej, ko ni na ducate in ducate čolnov zapustilo pristanišča Anglije, Francije, Španske in skandinavskih dežel, da vprizore lov na te morske živali.

Domneva se, da je grenlandska vrta kita že sedaj iztrebljena in lov v teku zadnjih par let se je omejeval skoro izključno na južna morja.

Dobiček, zvezan s to industrij, je velikanski ter postaja vsako leto večji, ko raste cena kito-vega olja in kosti. Odrasel kit ima celo tona kitovine v svojem gobcu, ki je sama vredna deset tisoč dolarjev. Proizvede tudi nekako trideset ton olja, ki stane nekako sto dolarjev tona.

Tekom vojne je postalo to olje bistvene važnosti pri izdelovanju nitroglicerina. Sedaj ga rabijo pri izdelovanju mila.

Olje, katerega rabijo pri mazanju koles žepnih ur, prihaja iz delfina ter je najfinejše olje kar jih poznamo.

Imenovanje pri Mar. gledališču.

Za definitivnega ravnatelja ljubljanske opere v VI. čin. razredu je imenovan dosedanj provizorični ravnatelj Friderik Rukavina, za definitivnega ravnatelja drame pa njen prv. vodja Pavel Gola.

Zanimiv slučaj justičnega umora.

Poroča H. A. d'Arcy.

Neke nedelje zjutraj, leta 1860 je bil celi London razburjen zaradi novice, da je bil izvršen strašen umor sprično skrivnostnih okolčin. Mr. Briggs, bogat bankir, je vzel v soboto popoldne vlak iz Londona v Brighton, in našli so ga na neki bolj oddaljeni postaji z vratom, prezezanim od ušesa do ušesa.

Razpust parlamenta ali napoved vojne bi ne mogla povzročiti večje senzacije. V vsaki hiši so razpravljali o tem skrivnostnem slučaju in vsi detektivji Scotland Yarda so bili poslani na sled morilca ali morilcev.

Mr. Briggs je zapustil svoj urad ob običajni uri ter sedel v rezerviran kupej prvega razreda. Vozovi prvega razreda so bili razdeljeni v onih časih v približno šest oddelkov, kojih vsak je bil določen za šest ljudi. Posamezniki se niso imeli visoko naslonjalo ter bili ločeni drug od drugega z oporami za komolce.

Briggs je imel tak oddelke popolnoma sam zase. Vsak tak oddelke je bil zaprt od zunaj in nihče ni mogel stopiti ven ali priti noter razen na postajah, kjer je sprevodnik odprl vrata. Potnik je bil dobro znan in sprevodnik se je ozrl v oddelke na treh ali štirih postajah. Na peti postaji pa je našel truplo Mr. Briggsa, ležeče na tleh, v mlaki krvi. V par minutah je zavladala na postaji pravega panika. Vlakdo je stopil iz vlaka, in ko so prinesli ven truplo ter ga položili na nosilnico, je vladal pravi pandemij. Več ljudi je bilo aretiranih, vključno sprevodnika, a vsi so bili pozneje izpuščeni, ker je manjkalo dokazov. Listi so vsak dan priobčevali maloštevilna dejstva, katere so mogli zaslediti detektivji. Pogrešali so uro Briggsa in njegov cilindar, in to sta bili edini stvari, ki sta izginili s trupla umorjenega. Velika skrivnost pa je bila v tem, kako je mogel kdo priti v dotični oddelke ter zopet iz njega ven, med postajami, v presledku desetih do petnajstih minut ter na vlaku, ki je vozil z naglieo štiridesetih milj na uro. Vsakdo je priznal, da je bilo to nemogoče, a dejstvo, da je izginila ura, je kazalo, da je moral biti nekdo tam. Po vseh zastavljajnicah so iskali uro, a zaman.

Nekako šest tednov po umoru pa je dobil Scotland Yard informacijo, da ima neki Mueller, pek ki je bil zaposlen v neki pekariji v Londonu, dragoceno uro. Navaden pekovski pomočnik bi si smogel komaj privoščiti zlato uro. Srebrno mogoče, a zlato nikdar. Mueller je delal ponoči in zgodaj nekega jutra, ko je šel z dela, ga je ustavil neki detektiv.

Koliko je ura, Mueller?

Pek je brez obotavljanja privlekel na dan svojo uro, katero je detektiv takoj pograbil. V par sekundah je bil Mueller premagan, vklečen in odvedli so ga na policijsko postajo.

Novica o aretaciji Muellerja se je razširila kot prerijski požar. Listi so priredili posebne izdaje. Morilca bankirja Briggsa so prišli! Družina umorjenega je identificirala uro kot lastnino Briggsa. Vsaka napaka ali zmotja je bila izključena. Bila je to Jorgenson ura, slavnega izdelkal in vredna najmanj sto funtov.

Nadaljnji presenetljivi dokaz so našli v tem, da je nosil Mueller cilindar, ki pa je bil odrezan tak, da je bila krona le nekako 6 inčev visoka. Ti cilindri z nizko krono so bili moderni pred nekako petdesetimi leti na Irskem, a Mueller je bil Nemec. Ta klobuk so preiskali ter ga identificirali kot lastnino Briggsa. V posesti teh dveh dokazov je zahtevala javnost smrt Muellerja.

Uvodna preiskava je bila hitro končana, nakar je bila izročena cela zadeva poroti v Old Bailey sodišču. Mueller je bil močan človek, star nekako petintrideset let in govoril je še precej dobro angleški. Bil je povsem miren in flegmatičen in le enkrat tokom obravnave se je postavil po robu.

To se je zgodilo, ko ga je eden sodnikov vprašal, kje je bil med peto in šesto uro na večer tragedije, nakar je odgovoril z vprašanjem, kje je bil sodnik v istem času. Sodnik je bil poražen, kajti ni mu mogel odgovoriti, pač pa je posvaril obtoženca, da je nevarno omalovaževati sodišče. Glavna sporna točka je bila seveda, kje je dobil Mueller uro in klobuk. Mueller je trdil, da je kupil uro od nekega mornarja, s katerim se je sestal na Radeliff Highway. Klobuk pa je našel na vrhu posode s smetmi ter ga očistil in odrezal.

Obravnava ni dolgo trajala. Vsakdo je bil prepričan, da je Mueller ubil Briggsa in javno mnenje je zahtevalo hitro sodenje. Kljub temu pa je potrebovala porota čela dva dni, da se je zedinila glede pravorekaja, kajti neki porotnik ni hotel na noben način soglašati z ostalimi. Končno pa je kaj vendarle prepričali proti njegovi vočji in porota je spoznala Muellerja krivim umor. Muellerja so obesili nekega novembarskega jutra pred sodiščem v navzočnosti nekako deset tisoč ljudi, ki so polnili trg, okna in strehe hiš. Mueller je obvisel in kmalu nato ga je proglasil krvnik mrtvim.

Tedaj pa se je izvršila strašna izprememba v razpoloženju ljudske množice. Vsi so čakali nestrupno, kdaj bo zakon osvetil umor Briggsa, a vsi so umolkli, da čujejo besede nekega luteranskega duhovnika, ki je spremljal Muellerja na morišče. Z mogočnim glasom je vzkliknil:

— Narod Anglije! Danes ste bili priča enega največjih zločinov, kar se jih je kdaj izvršilo v imenu postave! Mueller je bil nedolžen. Jaz sem trdno prepričan o tem!

Te besede so napravile velik vtis na ljudsko množico in nekaj časa je izgledalo, kot da bo izbruhnil kraval. Policija je razpršila množico, a niti enega med milijoni ljudi v Londonu ni bilo, ki bi ne bil prepričan, da je napravila pravica velikansko zmogo.

Nekako štirideset let pozneje se je zbrala večja družba, v kateri sem bil tudi jaz, v sprejemni sobi neke hiše na Peti Avenue.

Pogovor je prišel na okoliščini dokaz in neki navzoči okrajni pravdnik je trdil, da je okoliščini dokaz najboljši in najbolj zanesljiv. Navedel je številne primere v oporo svojega naziranja, nakar se je dvignil neki drugi navzoči gospod ter navedel dejstva v morilni zadevi bankirja Briggsa in obvestil zbrano družbo, da je bil on dotični trgoglavni porotnik, ki ni hotel soglašati z ostalimi, a se je končno vendar udal. Najbolje je, če nadaljujem povest z njegovimi lastnimi besedami:

— Dobro vem, da je večina vas tukaj navzočih absolutno proti znanostim, ki se imenujejo telepatija, hipnotizem, špiritizem, mezmizem in drugi vid, in vendar sem prepričan, da je med vami le malo takih, ki bi se ne na skrivnem bavili s temi tajnostmi. Jaz trdno verujem v neko silo, ki razodeva gotovim ljudem vse skrivnosti, katere ostanejo drugim za večno tajne. Jaz ne vem, kaj je ta sila. Po mojem mnenju prihaja ideja Christian Science o sili duha med materijo bližje resnici kot katerakoli druga ideja. Zakaj je bilo enajst mož med dvanajstimi trdnega in poštenega prepričanja, da je Mueller kriv zločina, katerega so ga obdolžili? Niti najmanjšega dokaza ni bilo, z izjemo, da je imel v posesti uro umorjenega. Pričevanje cilindra je bilo naravnost idiotsko. Tvrška, ki je napravila ta klobuk, napravi vsako leto na tisoče in tisoče takih klobukov. Kdo bi mogel torej prisiči, da je bil ta cilindar ravno isti, katerega je nosil umorjeni? Kót običajno, je vsak porotnik izjavil, da si ni navedel nobenega posebnega mnenja vnaprej. Brez

Električna razsvetljava napravi privlačne trgovine.

Električna razsvetljava bo napravila vašo trgovino bolj privlačno. Dobro razsvetljena trgovina je ponavadi čistejša, blago je bolj vidno razporejeno, ves vtis trgovine je navidez boljši in napreden.

Naša Tungsten Installment pisarna vam bo z veseljem pomagala sestaviti načrte kako napeljati elektriko v vašo največjo korist za najmanjši denar.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street

Podružnice, kjer se razkazuje in razstavlja električne priprave za udobnost občinstva.

20 Norfolk St	124 West 42d St	362 East 149th St
10 Irving Place	151 East 86th St	555 Tremont Ave
	15 East 125th St	

dvoma je bilo to resnično, a val javnega mnenja je pritiskal na sodišče ter našel svojo pot tudi v sobo porotnikov. Jaz sem bil edini, katerega ta val ni pogoltnil. — Eno leto po izvršenem justičnem umoru sem zrl v izložbo nekega zlatarja na Oxford Streetu. Približal se mi je neki mornar, ki mi je rekel: — Ali morem govoriti z vami, gospod?

— Odgovoril sem: — Dobro, kaj pa je?

Prišel mi je pripovedovati povest o brodolomu, pri katerem je bil prizadet tudi on. Večina porotnikov je utonila, in tekem panike, ki je izbruhnila na ladji, se je polastil majhne škatljice z demanti. To škatljico je potegnil iz žepa ter mi jo pokazal. Vsebovala je tri demantne gumbce za srajco. Videl sem takoj, da so demanti pristni, ali vsaj izgledali so kot taki. Mornar je trdil, da ne pozna vrednosti teh demantov ter je bil pripravljen prodati mi jih za pet funtov, kar je bila smešno nizka cena v slučaju, da so bili demanti pristni.

Jaz seveda nisem sprejel ponudbe mornarja, a takoj mi je prišlo na misel, da je ta mornar profesionalen zločinec in da so demantni gumbci ukradeni. Dva ali tri dni sem razmišljal o tej zadevi in končno sem se spomnil, da je trdil Mueller, da je kupil uro od nekega mornarja in na sličan način. Takoj mi je postalo jasno, da je kupil pek uro, najbrž zelo poceni, v mnenju, da je ukradena lastnina. Čimbolj sem razmišljal o tej zadevi, tembolj sem postajal prepričan, da je bil Mueller nedolžen glede umora bankirja Briggsa.

Ta ideja me je naravnost obsedla. Nisem se mogel iznebiti čustva, da mi bo mogoče rešiti ta problem potom koncentriranja misli. Več noči sem privajal plin v svoji študijski sobi tako, da je vladala v prostoru skoro tema ter skušal koncentrirati svoje misli, a brez uspeha. Konč-

Rekrut Jurček Pirh se ni videl nič sveta in pride k vojakom. Dobi vso opravilo in tudi puško mu dajo. Fant je zelo previden, ogleda si vse natanko, pa reče naredniku: "Gospod narednik, da ne boste od mene zahtevali cele puške nazaj, ta ima že luknjo."

— Preej dobra povest, — je pripomnil državni pravdnik, — a pred sodnijo bi ne obveljala. Razentega niste povedali, kaj je postalo iz klobuka.

— Vedel sem, da me boste prišli radi tega, — je rekel pripovedovalec. — Jaz ne vem, kam je prišel pogrešani klobuk, — prejšnja last Briggsa. Moja vizija bi ne zadovoljila sodnije, to vem, a zadostuje meni popolnoma. Jaz sem prepričan, da je bil moj doživljaj odsev resnične tragedije, kot se je dejanski zvršila.

— Preej dobra povest, — je pripomnil državni pravdnik, — a pred sodnijo bi ne obveljala. Razentega niste povedali, kaj je postalo iz klobuka.

— Vedel sem, da me boste prišli radi tega, — je rekel pripovedovalec. — Jaz ne vem, kam je prišel pogrešani klobuk, — prejšnja last Briggsa

KAPITAN BLOOD

NJEHOVA ODISEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

73

(Nadaljevanje.)

— Pri moji veri, jaz nisem kriv, če ima vaše lordstvo tako slab spomin. Jaz pravim, da je bilo tako in jaz nikdar ne lažem. Nikdar nisem smatral kaj takega za potrebno. V vsakem slučaju pa vi niste mogli domnevati, da bi bil jaz privođen v kaj drugega.

Nato pa je zagrmel pomožni guvernér.

— Vi ste dali onim prokletim lopovom na Tortugi svarilo, da bodo lahko pobegnili. To in nič drugega ste storili. Na ta način zlorablajte komisijo, ki vam je rešila tilnik.

Peter Blood se je mirno ozrl vanj, z obrazom, ki ni kazal niti najmanjšega razburjenja.

— Hočem vas opomniti, — je rekel končno zelo mirno, — da je bil moj edini cilj oprostiti Karibejsko morje piratov, — če pustimo naenkrat na strani vaš apetit, ki je oni rablja, kot znano celemu svetu. Uveljavil sem najbolj učinkoviti način, kako doseči ta cilj. Vednost, da sem stopil v kraljevo službo, bo samoposebi v veliki meri pripomogla k razpršenju brodovja, kateremu sem do pred kratkim poveljeval.

— Vidim, vidim, — se je rogal guvernér. — Kaj pa, če ne bo? — Dosti je časa za razmišljanje, kaj naj se stori v nadaljnjem.

Lord Julian je preprečil nov izbruh od strani Bishopa.

— Mogoče je, — je rekel, — da bo lord Sunderland zadovoljen pod pogojem, da bo rešitev taka kot jo obljubljaate vi.

To je bil dvorljiv in spravljen način govora. Gnan od prijateljskega razpoloženja napram Bloodu in zavedajoč se težavnega položaja, v katerem se je nahajal prejšnji morskopar, je sklenil lord držati se navodil, katerega je dobil. Vsled tega je tudi sedaj ponudil Bloodu svoje prijateljsko roko, da mu pomaga iz zadnje in najbolj težavne ovire, katero je Blood sam ponudil Bishopu, da mu jo stavi na pot. Nesreča pa je hotela, da je bil zadnji človek, od katerega si je želel Blood pomoči v tem trenutku zadrege, ta mladi plemenič, na katerega se je oziral z očmi ljubosumnosti.

— Na vsak način, — je odgovoril na izkivalen način, — je to največ, kar morete pričakovati od mene in brez dvoma vse, kar boste dobili.

Njegovo lordstvo je pričelo grizti svoj robec.

— Ne mislim, da mi ugaja način, katerega ste se poslužili. Če natančno premislím, kapitan Blood, mi to dejanski prav nič ne ugaja.

— Žal mi je, — je rekel Blood nesramno. — Stvar je taka kot je in niti malo nimam namena izpremeniti jo.

Lord je dvignil svoje obrvi.

— Ha, — je rekel. — Strašno zaročljén človek ste Razočarali ste me. Pri moji veri, pričel sem že domnevati, da ste mogoče kavalir.

— To ni edina napaka vašega lordstva, — se je oglasil Bishop. — Hujšo ste napravili, ko ste dali kraljevo komisijo ter na ta način zavarovali lopova pred visilicami, katere sem mu pripravil v Port Royal.

— Ta in najtežja napaka v vseh teh zadevah komisij, — je rekel Blood proti lordu, — je bila storjena, ko je bil ta špehasti suženjski priganjač imenovan pomožnim guvernerjem Jamaice, mesto rabljen, za kateri urad je usposobljen po svoji naravi in svojem nagnenju.

— Kapitan Blood, — je rekel lord ostro. — Na mojo dušo in čast, predaleč greste, gospod. Vi ste...

V istem trenutku pa ga je prekinil guvernér. Stopil je končno na noge ter dal dušo svojim čustvom s celo ploho najbolj nesramnih in podlih klevet.

Tudi kapitan Blood je vstal ter čakal, da se neurje pomiri. Ko se je to končno zgodilo, je mirno nagovoril lorda Juliana, kot da Bishop sploh ni govoril.

— Kaj je hotelo reči vaše lordstvo? — je vprašal z naravnost izzivajočo sladkosti.

Lord pa se je med tem časom že pomiril ter bil pripravljen biti zopet spravljen. Smejal se je ter parkrat skomignil z rameni.

— Pri moji veri, vse preveč nepotrebnega razburjanja, — je rekel. — To prokleto podnebje je najbrž vzrok vsega tega. Polkovnik Bishop, vi ste mogoče malo preveč nepopustljivi in vi, gospod, ste brez dvoma malo preveč popopran. Jaz sem rekel govorec v imenu lorda Sunderlanda, da sem pripravljen čakati na posledice vašega eksperimenta.

Srd Bishopa pa je dosegel med tem časom štadij, ko ga ni bilo mogoče še nadalje zadržati.

— Tako? — je vzkliknil. — Jaz pa nisem. To je zadeva, glede katere mi mora vaše lordstvo dovoliti, da sem boljši sodnik. Na vsak način hočem prevzeti rizično, da postopam na svojo lastno odgovornost.

Lord Julian je opustil boj. Trudno se je nasmehnil, skomignil z rameni ter zamahnil z roko, v znamenje resignacije. Pomožni guvernér pa je grmel naprej:

— Ker vam je dal lord kraljevo komisijo, ne morem postopati z vami direktno radi morskega ropa, kot pač zaslužite. Zagovarjati pa se boste morali pred vojnim sodiščem radi Wolverstona in sprejeti boste morali posledice.

— Vidim, — je rekel Blood. — Sedaj smo prišli do prave točke. Vi sami, kot pomožni guvernér, boste predsedovali temu vojnemu sodišču. Na ta način hočete poravnati stare račune ter me obesiti, ne da bi se brigali, na kak način dosežete svoj cilj. — Zasmehal se je ter dostavil: Praemonitus, praemonitus.

— Kaj naj pomenja to? — je vprašal lord Julian ostro.

— Domneval sem, da je bilo vaše lordstvo deležno vsaj nekaj izobrazbe.

Kot vidite si je Peter na vse mogoče načine prizadeval biti izzvalen.

— Jaz vas ne vprašam za dobesedni pomen, gospod, — je rekel lord Julian s hladnim dostojanstvom. — Rad bi le vedel, kaj hočete, da razumem jaz.

— Vašemu lordstvu prepuščam ugibanje, — je rekel Blood. — Obema pa želim skrajno dober dan.

Odkril se je ter se priklonil z vso eleganco.

— Predno greste, — je rekel Bishop, — in da vam prihranim povsem neumestno naglico, vam hočem povedati, da sta dobila pristaniški mojster ter komandant forta svoja povelja. Vi ne boste zapustili Port Roya, moj dragi ptiček. Pri moji duši, pripravil sem vam trajno zasidranje tukaj, v eksekucijskem doku.

(Dalje prihodnjik.)

Ženske domnevajo, da so Kleopatre.

London, Anglija, 13. decembra. Neki Rev. Charles Gardner, župnik St. Johns cerkve, je izjavil, da je London poln duhov in da je najmanj petdeset Magdalen in mogoče dvakrat toliko Kleopater, ki strašijo po ulicah mesta ob bellem dnevu. V svojem predavanju glede romantike in mysticizma je rekel, da se je pričela na povsem neprilakovan način širiti vera v reinkarnacijo, to je v povratek duše tega ali onega v novem telesu.

— Ti duhovi pa niso navadni duhovi, — je rekel. — To so človeška bitja, ki domnevajo, da predstavljajo reinkarnacije onih dveh slavnih žensk preteklosti in vsled tega predstavljajo zelo resen problem.

— Kleopatra je očitno zelo priljubljena pri gotovem razredu žensk, ki so mnenja, da je boljše biti vsaj nekoliko nesramen kot pa sploh nepoznan in brez slovesa. Petdeset žensk poznam v Londonu, ki trdijo, da so reinkarnacije Marije Magdalene, a najmanj devet in štirideset med tem mora živeti v zmoti, kajti čeprav je imela Marija Magdalena v sebi sedem hudičev, ne moremo domnevati, da bi združevala v eni osebi petdeset ljudi.

— Poznam žensko, ki trdi, da je Lord Byron ter nekega igralca, ki je prepričan, da je "Krvava Marija". Poznam tudi nekaj ljudi, ki so prepričani, da je bil Gladstone stari rimski Ciceron in da je bila kraljica Viktorija slavni Alfred Veliki. Nobenega dvoma ne more biti, da mislijo vsi ti ljudje pošteno. Ne morejo si pomagati. To je neke vrste samoprevara in dolžnost države je pomagati jim, da se je iznebe.

Ludovik XI. in astrolog.

V mestu Peronne je moral leta 1468 francoski kralj Ludovik XI. podpisati precej sramotno pogodbo. Predno se je napotil v Peronne, je vprašal svojega astrologa Galeottija, kaj naj naredi. Astrolog pravi:

— Veličanstvo, vse bo šlo dobro.

Šlo je res tako dobro za Ludovikove nasprotnike, da so ga ujele in izsilile iz njega sramotni podpis. Ko se torej vrne iz Peronne, je kar besnel. Pokliče Tristana, prvega francoskega maršala, znamenitega grozoviteža, in mu reče:

— Prijatelj moj, Galeotti je v polji sobi. Čez par minut ga bom peljal mimo tebe nazaj v vežo. Dobro me poslušaj, kaj bom govoril, ko se bova poslavljala. Če bom rekel: Nebesa so nad nama, tedaj ga daj takoj obesiti; če mu pa rečem: Pojdi v miru, tedaj glej, da mu ne skriviš niti lasu.

Kralj gre nazaj v svoj kabinet Galeotti ga čaka bolj mrtev kot živ.

— Dobro, gospod astrolog, — pravi kralj z zaničljivim posmehom. — Vi, ki tako dobro poznate bodočnost, povejte mi, kdaj boste umrli?

Galeottiju se zasveti: — Veličanstvo, natančno vam ure ne morem povedati, vem samo, da bom umrl tri ure pred vami.

Zadostovalo je. Kralj ga pelje skozi predsobo, mu stisne prijateljski roko ter nestrpnó ponavlja: — Pojdi v miru, pojdi v miru! — Zraven pa neprestano gleda Tristana, da bi se ta vendarle ne zmotil.

Zmota ni greh.

Znamenitega pridigarja Monsabreja — cerkev Notre Dame v Parizu — ustavi nekoč pred pridigo postarna dama in mu pravi, da ima težko vest. Ogledavala se je v ogledalu in zdela se je sama sebi zelo lepa; boji se pa, da ne bi postala nečimerna in vpraša Monsabreja, ali je ta domneva nečimernost greh. Monsabreja jo pogleda in reče potem mirno in ljubeznivo: — Pojdi v miru, hčerka moja, nikar si ne delaj teške vesti. Zmota ni greh.

Mesarska industrija v Sloveniji.

Carnificus piše:

Naša mesna industrija je ena onih, ki se lepo razvija. Da bi imeli obrtniki pravo umevanje, bi ta panoga industrije kmalu nadkriljevala ostale. Od nekdaj so že znane okusne kraujske klobase, katerih izvoz je danes dosegel znatno množino. Ostali pa nismo le pri izdelovanju samo njih. Dokaj je resnih podjetij, ki se smotreno bavijo z izdelovanjem klobas vsakih vrst in z razpečavanjem mesnih izdelkov. Invenovati moramo tu v prvi vrsti tvornice konserv na Vrhniki, katere kapaciteta je urejena za klanje in predelovanje dnevno do 150 komadov goveje živine in 200 komadov prašičev ob osmurnem delu.

Tovarna ima tri oddelke: konzervni oddelak, sušilnico in oddelak za sveže meso. Dnevna produkcija dosega do 70.000 konzerv, od katerih se proizvajajo posebno guljasi ter razne pastete iz govejega, teletjega in svinjskega mesa. V sušilnicah se izdelujejo praške šunkice, pršuti, salame ter vse mogoče vrste klobas. Da se racionalno izrabi vsi odpadki, se kani kreirati posebna izdelovalnica za margarini, milo itd. Iz kosti se izdeluje zopet ekstrakt za mazila, masti, koeke za juho, lep in koston moko.

V daljnem programu je, da se prične iz kosti samih izdelovati tudi razno luksuzno blago, kakor so držaji za palice, dezurki itd. Kože se sedaj prodajajo drugam, a moderne tovarne bi jih porabile same. Bodočnost utegne prinesiti v tej smeri razširjenje te naše največje tvorniške mesne stroke.

Imenovati moramo še dokaj drugih tvrdk, ki se bavijo s predelovanjem mesa, tako: Andreto na Viču, Buzzolini v Stožicah pri Ljubljani, Urbas v Ljubljani, Wögerer v Mariboru, Welle v Mariboru, tovarna "Zeleni hrib" v Ljubljani, Vavpotič v Gornji Radgoni, Stark v Ljubljani in mnogo drugih v raznih delih naše ožje sloveske domovine.

Vidimo, da je osnutek naše mesne industrije dober in lahko rečemo, da je dobro vpeljana. Solidna roba jo priporoča. A cela industrija bo leha na eni okolščini, in to je, da se je doslej preveč izvažalo klavne živine in sicer nepredelane klavne živine. Koliko je tvrdk, družb, koliko posameznikov, da velj mesarjev samih, ki se kot obrtniki bavijo z rednim izvozom klavne živine! Na tisoče in tisoče glav zapušča nepredelanih meje Jugoslavije. Posledica je, da s tem mnogo izgubljamo. Kože ne ostanejo doma, loj, kosti in kar sem navedel pri izdelkih v vrhniški tovarni, se izgubi. Koliko več delavcev bi imeli zaposlenih, koliko več hrane bi bilo širšim slojem na razpologo, ker z izvozom nepredelane klavne živine se izvažajo tudi vsi odpadki, kot pljuča, srea, vanpi itd., ravno deli živine, za katere v širših masah vlada največje povpraševanje. Mogoče je vzrok, da se izvažajo toliko nepredelane klavne živine tudi dejstvo, da imamo premalo klavnic-hladilnic, mogoče je neekonomiji naših obrtnikov vzrok nevednost v stroki, mogoče je vzrok — mamor denar. Naj si bo temu kakorkoli, upajmo, da bo naša lepo se razvijajoča mesna industrija našla boljše bazo v bodočnosti in da bo narodno gospodarstvo v prvi vrsti postalo smernica vsem, ki se bavijo z mesno industrijo.

Lasalle,

general francoske konjenice — padel leta 1809 pri Wagramu — je ljubil boj in dobro kuhinjo. Ko je bival v Elbingu na Pruskem, je na poseben način vabil revne častnike k sebi. Uro preden se je obed vršil, je razobesil njegov sluga na balkonu zastavo dolgo palico, na koncu pa privezano plapolajočo servieto. Znamenita zastava je vibrala toliko časa, da je bilo zasedenih vsaj dvajset stolov pri generalovi mizi. Častniki njegove divizije so čakali na znamenje in so mu napravili obisk, vsakega je obdržal pri kosilu. Če pa prt ni več plapolal, ni kazalo drugega kakor odločiti obisk na drugi dan.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V SLOVENSKI DRŽAVI.

Dobri opazovalci.

Slavni profesor psiholog dr. Bronardel je obiskal leta 1913 neko privatno norišnico pri Parizu. Predstavili so mu celo vrsto bolnikov, nazadnje jo je udaril pa še sam po zavodu, da bi videl kaknega posebnega norca. Ravnatelj zavoda ga potem vpraša: — No, kako se vam dopade pri nas? — Res izvrstno. Imel sem priliko opazovati par prav interesantnih slučajev. Videl sem naprimer med drugimi na vrtu nekega majhnega gospoda, v sivi obleki s čudnim slamnikom na glavi. — Tako nora vprašanja mi je stavil da sem se prav izborno zabaval; to je največji norec, kar sem jih videl v svojem življenju. Ali mi morete povedati, kdo da je?

— Da, to je slavni pisatelj P. Bourget, ki je seveda čisto zdrav in se nahaja v mojem zavodu samo za par dni v svrhu študij za svoj novi psihološki roman. — Četrť ure pozneje pa prileti k ravnatelju Bourget ves v sapi in mu kliče že oddaleč:

— Gospod ravnatelj, čestitajte mi, danes sem imel izredno srečo, videl sem nekega norca, on bo junak mojega romana. Zelo suh je, salonsko obleko nosi pa cilinder.

— Da, res je, — pravi ravnatelj, — to je profesor Bronardel, slavni psiholog.

Rad bi izvedel za naslov rojaka MATEVŽA SLABOTNAK, doma iz Predjame pri Postojni. — Tony Premor, Box 114, Eldred, Pa. (13-14-12)

Vaši sorodniki, prijatelji in znanci v starem kraju

kupijo vožnji listek za pot v Ameriko najugodnejše z ameriškimi dolarji. Proti predložitvi potrjenega potnega lista za v Ameriko mi lahko izplačamo ameriški denar pri Jadranski banki v Ljubljani in v Zagrebu, toda znesek za posameznega odraslega potnika ne sme presegati 3000 franc. frankov, to je protivrednost od približno \$200.

V Italiji in zasadenem ozemlju pa lahko izplačamo brez izjeme vsakemu poljubne zneske v ameriških dolarjih.

Pristojbina za izplačila do \$10 po 50%, za izplačila od \$10.— do \$50.— po \$1.—, za izplačila, ki presegajo znesek \$50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po \$2.— od sto.

Frank Sakser Stat Bank, 32 Cortlandt St., New York, N. Y.

Velika Blaznikova Pratika

(s tremi mlatiči.)

Cena s poštnino ... 20c
25 pratik \$3.75
50 pratik 6.50
100 pratik 12.00

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt Street New York

25 Dobe se tudi pri zastopnikih
27 Glas Naroda.

Knjiga za dolge zimske večere.

Slovenko-Amerikanski

KOLEDAR za leto 1923

192 strani povesti, poučnih člankov in razprav, pesmi, slik, šale in raznoterosti.

Cena samo 40 centov.

Naročite ga že danes.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York
25 Dobe se tudi pri zastopnikih
27 Glas Naroda.

Kretanje parnikov - Shipping News

20 decembra: Seydlitz, Bremen.

21 decembra: Antonia, Cherbourg in Hamburg.

23 decembra: Ryndam, Boulogne.

25 decembra: Colombo, Genoa.

30 decembra: La Savoie, Havre; Olympic, Cherbourg

1. januarja: Seydlitz, Bremen.

2. januarja: Berengaria, Cherbourg.

4. januarja: Manchuria, Cherbourg in Hamburg; Mount Carroll, Hamburg.

6. januarja: President Arthur, Cherbourg in Bremen; Majestic, Cherbourg; Finland, Cherbourg in Antwerp.

7. januarja: La Touraine, Havre.

10. januarja: President Monroe, Cherbourg; Orduna, Cherbourg in Hamburg; Saxonia, Cherbourg in Hamburg.

11. januarja: Hanna, Hamburg.

12. januarja: Argentina, Trst.

5. januarja: Hannover, Bremen.

16. januarja: Rochambeau, Havre.

17. januarja: President Adams, Cherbourg; Paris.

18. januarja: Mongolia, Cherbourg in Hamburg; Taormina, Genoa; Mount Clinton, Hamburg.

20. januarja: America, Cherbourg in Bremen; Olympic, Cherbourg; Colne Russia, Antwerp.

23. januarja: Aquitania, Cherbourg; Pittsburg, Cherbourg in Bremen.

24. januarja: President Van Buren, Cherbourg.

25. januarja: Minnekahda, Cherbourg in Hamburg; Bayern, Hamburg.

27. januarja: President Harding, Cherbourg in Bremen; Kroolond, Cherbourg in Antwerp; President Wilson, Trst.

28. januarja: La Lorraine, Havre.

29. januarja: York, Hamburg.

30. januarja: Chicago, Havre.

31. januarja: President Polk, Cherbourg; Orbits, Cherbourg in Hamburg; Antonia, Cherbourg in Hamburg.

3. februarja: George Washington, Cherbourg in Bremen.